

בארות המים

בכל מערבין

ל"ד ע"ב

נתנו במגדל ואבד המפתח הרי זה עירוב רבי אליעזר אומר אם אינו יודע שהמפתח במקומו אינו עירוב דקדק הרשב"א מדנקט רבי אליעזר לישנא דאס אינו יודע שהמפתח במקומו, ולא נקיט אס אין המפתח במקומו, שמעינן דדוקא היכא דידע דזדאי דהמפתח במקומו הוי עירוב, אך צספק פסול, דס"ל כרבי מאיר דספק עירוב אינו כשר, וכ"כ הריטב"א והר"ן, ויעוין בגאון יעקב.

עוד דקדקו הרשב"א הריטב"א והר"ן, דדוקא היכא דאין ידוע האם המפתח במקומו אינו עירוב, אך היכא דהניחו במקום המשתמר וידע דזדאי דהמפתח במקומו, אלא דאיהו שכיח היכן הניחו שפיר הוי עירוב, דעציד דמדכר היכן הניחו (ויעוין ברש"ש לה א).

אמר רבי זירא ביום טוב אמרו אבל לא בשבת - צביאור החילוק בין יו"ט לשבת מלינו כמה דרכים צדצרי הראשונים (צביאה וצסוגין) דהנה צביאה (לא צ) פרכי' הא קא סתר אהלך ומשני צאירא דליצני ופרכי' איני והאמר רב נחמן הני ליצני כו' שרגיניהו ודאי אקציניהו ומשני אמר רבי זירא ציום טוב אמרו אצל לא צצצת, וריהטא דסוגיא דהתם משמע דהחילוק בין שבת ליום טוב היינו צדין מוקצה, דאי משום סתירת אהל לעולם ליכא כיון דמיירי צאירא דליצני, אלא דמ"מ חלוקין לענין מוקצה, דציו"ט ליכא למיסר מדין מוקצה [ומשום דמוקצה הותר משום אוכל נפש או דהתירו חכמים משום שמחת יו"ט] וכן משמע מרש"י שם אמר רבי זירא ציום טוב התייר רבי מאיר כיון דמדרבנן הוא דאסור ומשום שמחת יום טוב שר, שהרי מותר צו אוכל נפש, אצל לא לשבת משום טלטול כרצ נחמן עכ"ל, וכ"ה צמאירי (צביאה צ) שם יעו"ט.

אולם צהמשך סוגיא דהתם נראה להדיא דהחילוק בין שבת ליו"ט הוי צדין סתירה, דאיתא התם אמר שמואל חותמות צצקרקע מתיר אצל לא מפקיע ולא חותך צצכלים מתיר

ומפקיע וחותרך אחד שבת ואחד יום טוב, מיתבי חותמות שבקרקע בשבת מתיר אבל לא מפקיע ולא חותרך ביום טוב מתיר ומפקיע וחותרך הא מני רבי מאיר היא דאמר אף פוחת לכתחלה ונוטל ופליגי רבנן עליה ואנא דאמרי כרבנן כו' יעו"ש, והתם דשרי להתיר בידים ל"ש כלל איסור מוקפה, וע"כ דפליגי בדין סתירה.

וכן ריהטת רש"י בסוגין (לה א ד"ה אצל) בשבת אין עירובו עירוב דלא שרו ליה רבנן למיסתה, משמע דיסוד הדין משום איסור תירה, וכן מבואר בריטב"א בסוגין וז"ל באורא דלצני, פירוש שאין כאן צנין גמור אלא לצנין סדורות זו על זו בלא טיט ואין כאן צנין וסתירה גמורה, ומיהו מדרבנן דמיא לסתירה ולפיכך אסרו בשבת דחמיר טפי, וציו"ט התירו מן הטעם שפרש"י ז"ל דלא לייתי לאימעוטי משמחת יום טוב כו' עכ"ל.

וכן מבואר בחי' הרא"ה (בבב"ה שם) וז"ל תמיהא מילתא לגבי הא מאי שנא יום טוב משבת הא ודאי צ"ט נמי אסיר לסתור שום סתירה צעולם בצתים שאין זו מלאכת אוכל נפש כו' ואיכא למימר כו' דצתים באורא דליצני החמירו משום דבקרקה מיחזי טפי צנין, וצ"ט הואיל הוא דהוי לענין אכל נפש העמידו הדבר על הדין להתיר אף בקרקע באורא דליצני עכ"ל.

ולכאוו' לדרך זו צ"ל דבאמת החילוק בין שבת ליום טוב הוי מתרי טעמי, חדא משום מוקפה, דאצניס הוו מוקפה וציו"ט הותר איסור מוקפה לצורך אוכל נפש, ומלבד זה איכא חילוק גם בדין סתירה וכדמוכחא ברייתא דחותמות (ויעוין עוד להלן).

ובאמת יעוין בראשונים בסוגין ובתוס' צביצה (לא ב) דהוכיחו מהכא דהותר מוקפה לצורך אוכל נפש^א, אולם הריטב"א בסוגין דחה וז"ל מסתברא דמתני' ליכא ראייה כלל דהיינו טעמא דמתני' מפני שכיון שניתנו הלצנים האלו ככאן לסתום ולהיות כעין דלת והסתימה היא צענין שמותר לפתוח אותה הרי אין העפר והלצנים מוקפין, ומעתה אין לנו ראייה להתיר טלטול האפר ביום טוב כו'.

ומבואר בדברי הריטב"א, דלרבי מאיר דסבר דליכא הכא איסור סתירה ציו"ט, ממילא לא הוו האצניס מוקפה כלל, ולכאוו' נראה מדבריו דלמסקנא החילוק בין שבת לציו"ט

^א וב"ד התוס' בביצה (מא, כחג) וכ"פ הרמ"א (פ' מקט"ס ז) ויעו"ש במג"א (סקט"ו) ובמהרש"א (ביצה לאג, לג) דמי"מ לא הותר אלא איסור טלטול מוקצה, אך אכילה והשתמשות במקצה אסור אף לצורך אוכל נפש.

הוי רק צדין סתירה (אלא דממילא נפק"מ נמי לדין מוקצה) ולכאורה הוא ללא כמשמעות ריש הסוגיא צבילה.

ובתבו האחרו' דאיהו פירש הכי שינויא דגמ' צבילה, וכנראה לכאו' דפירש התוס' רי"ד (צ"ה ע"ג) ו"ל אמר רבי זירא ציוס טוב אמרו אבל לא בשבת, פירוש צודאי אי שרגיניהו לצנינא אקציניהו ואפי' ציוס טוב נמי אסור לטלטלן, אבל האי לא שרגיניהו אלא לסגור זהו את הפירות וכיון דמתיר ר"מ לפתוח לכתחילה ואין צו משום סותר ולא הוקצו הצנינים כסדר זה שסידרן שם, אבל צודאי בשבת שאסור לפתוח הוקצו לצנינים כסידור זה ואפילו נפתח מאליו אסור לטלטלן ולישב עליהן עכ"ל.

בטעמא דרבנן דאסרי - הנה רבנן פליגי ואסרי אף בשבת, ויל"ד מאיזה טעם אסרי, והנה לתוס' ודעמייהו דלמדו מהכא דהותר מוקצה ציוס טוב לצורך אוכל נפש, ע"כ דרבנן פליגי צדין סתירה, וסברי דאף צאירא דליצני חשיב סתירה מדרבנן, וכן מוכח בפשוטו מהא דתלי צסוגיא דהתם דין חותמות צפלוגתא דרבי מאיר ורבנן, והתם ל"ש איסור מוקצה אלא דין סתירה.

אולם צפסקי הרי"ד (צ"ה ע"ג) כתב ו"ל אמר רבי זירא ציוס טוב אמרו אבל לא בשבת, פירוש ציוס טוב דווקא התיר רבי מאיר שהותר צו אוכל נפש ואף על גב דמטלטל הצנינים משום כבוד יום טוב התיירו, אבל בשבת שלא הותר צו אוכל נפש אסור לפחות משום דהו האצנינים מוקצות, ותנא קמא סבר לא התיירו לטלטל המוקצה אפי' ציוס טוב, אבל מיהו אם נפתח מאיליו נוטל ממקום הפחת, ואף על גב דאיתקצי לדין השמשות כיון דלא איתקצי מחמת איסור תורה אלא מחמת טילטול הצנינים דמדרבנן אם נפתח נוטל ממקום הפחת, מידי דהוה אטבל שאסור לתקנו בשבת מדרבנן, ואמרי' לקמן צפרקין טבל מוכן הוא אלא שבת שאם עבר ותיקנו מתוקן, הכא נמי אף על פי שאסור לפחות משום מוקצה אם עבר ופחת הוה מתוקן, וכל שכן אם נפתח מאיליו עכ"ל, ומצואר להדיא צדצריו הכא, דטעמא דחכמים דאסרי היינו מדין מוקצה, ולא מדין סתירה³.

³ **ולכאורה** הדברים סותרים לדבריו בתוס' רי"ד, דכל דליכא איסור סתירה מומילא ליכא נמי איסור מוקצה, ומ"מ בין לדבריו בתוספותיו ובין לדבריו בפסקיו, נמצא דליכא מקור מהתם להתיר טלטול מוקצה ביו"ט לצורך אוכל נפש.

אלא ללכא' הדברים צריכים ביאור, דהרי גבי חותמות ע"כ דטעמא דאסרי חכמים היינו משום סתירה, דהתם ל"ש מוקצה וכנ"ל (וכן פירש להדיא הר"ד גופיה לקמן שם) והרי בגמ' תלי לדינא דחותמות צדינא דבית, וע"כ דגבי בית נמי פליגי דדין סתירה וכנ"ל.

רד"ה נוטל ממוקם הפחת, ולא מיתסר משום מוקצה דסתמא כרבי שמעון - וכן מסקנת התוס' צביצה (ויעוין בתוס' בסוגין) וכ"כ הרשב"א והריטב"א והר"ן (בבב' בסוגין וע' בסמוך) והוסיפו דמיירי דוקא בכותל רעוע דיושב ומנפה אימתי יפול כותלו דבאין יושב ומנפה מודה רבי שמעון כדאיתא בשבת (מד א) מודה ר"ש בכוס וקערה ועששית שאין אדם מנפה אימתי יכבו.

ובביצה (לא ז) פירש רש"י טעמא דלא הוי מוקצה באפ"א וז"ל לא אמרינן מוקצין מחמת איסור הן, דאין יכול לפחתו ציוס טוב, ואסא דעתו מינייהו, דכיון דלא הוה פחיתתו איסורא דאורייתא, כדמוקמינן לה באורא דלצני לאו מוקצה נינהו, כדאמר גבי טבל בשלהי פרקין שהוא מוכן אלל שבת שאס עבר ותקנו מתוקן עכ"ל (והו' בתוס' הכא) [והיינו דמה"ט לא אמרי' הכא והתם מיגו דאיתקלא, אף דבעודו טבל אסור לטלטלו כדאיתא בשבת (קכו ז) ויעוין בתוס' (שבת מג א) וצפשוטו י"ל דאיסורו רק משום גזירת כלים ולהכי לא שייך ציה דין מיגו דאיתקלא וכן לא שייך ציה דין צסיס (שבת שם) ואכמ"ל].

אך התוס' (צביצה) והרמב"ן במלחמות (צביצה) האריכו להוכיח דאף מוקצה מחמת איסור דרבנן הוי מוקצה (ויעו"ש מה דביארו בגדר דינא דטבל) והרמב"ן שם העמיד דינא דהכא בבית שנפחת מערב יו"ט.

והרמב"ן במלחמות שם תירץ עוד (בדרך הב') דשאני הכא דליכא איסור בפירות עצמן, והוא לא הקצה דעתו מן הפירות בשביל פירות עצמן אלא דעתו עליהן לאכילה כל זמן שיוכל ליקח אותן יעו"ש, והוצא גם ברא"ה שם בתוספת ביאור וז"ל דלא שייך למימר מוקצה מחמת איסור אלא כשהן דחויין בעצמן שיש איסור בגופן, אבל כאן הרי הן מותרין היתר גמור ומוכשרין אלא שיש עליו אונס ממקום אחר וכמי שאין יכול להלך לשם, נמצא שאין דיחוי זה מחמת הפירות אלא מחמתו ואין זה מאיסור מוקצה, וזה נכון וברור עכ"ל, והיינו דבכה"ג אין המניעה מתייחסת כלל לפירות אלא לגברא, וכן הוצא תי' הרמב"ן ברשב"א

וצר"ן צבילה שסי' [יש שציארו עד"ז סדרת רש"י דמחמת איסור דרצנן לא השיב מוקפה, ומשום דכל איסור דרצנן הוי איסור גזרא, וממילא השיב דעלם החפלא חזי ואריא הוא דרביע עליה].

וכן הריטב"א בסוגין הציא הך סברא בשם הרא"ה בשם הרמב"ן וז"ל כיון שהפירות בעלמא מוכשרין ואינם מחוסרים שום תיקון אלא שהכותל חונץ בפניהם וכאריא דרביע עלייהו לא גזרו בהם משום מוקפה והרי זה כאילו היו רחוקים ממנו ונתקרבו, ועדיפא הא מההיא דאמרין טבל מוכן הוא אלל שבת שאם עבר ותיקנו מתוקן עכ"ל [ומ"מ מסיק הריטב"א דדבר זה אינו מתחוויר צעיני כל הצורך].

ולזה שיטה שרי אף בגונא דאיכא איסור קותר דאורייתא, וכן סתימת הרי"ף (צילה שס) והרמב"ם (פ"ב מיו"ט ה"ט) והשו"ע (סי' תקיח ס"ט) [ויעו"ש צבילאור הלכה דמ"מ אין להקל אלא בשעת הדחק, כיון דהאור זרוע והרא"ש והטור העתיקו שיטת רש"י וכ"ד בעל המאור והמאירי (צבילה שס) ורבינו ירוחם, ואף הרמב"ן לא פסיקא ליה וכנ"ל יעו"ש].

תד"ה והאמר ר' זירא, והוה מצי לאוקמיה כרבי דבהני אורא דליבני לית ליה איסורא אלא מדרבנן בו' - וכע"ז תי' הרשב"א דכל היכא דמצי לאוקומי מתניתין ככולי עלמא לא בעי לנמנומי ולאוקומי מתני' כחד תנא, והריטב"א תי' דמ"מ הך שבות חמיר דדמי למלאכה דאורייתא ובהא מודה רבי דאסור אף בין השמשות [וכדמצינו לעיל גבי כמה שבותין].

ויעוין בחידושי המאירי צבילה (לא 3) וז"ל והרב דרש"י ז"ל הקשה מסוגיא דנתן את העירוב במגדל וכו' צפרק בכל מערבין דהתם משמע דאירא דליבני אסור למפחת מדאורייתא והאריך בזה, וכעיינתי בסוגיא דהתם מלאתי שאפשר לפרשה על הנד שבארתי עכ"ל.

בשיטת הרא"ש והטור - לדברי תוס' והרשב"א נמנא לכאו', דלדידן דקי"ל כרבי דלא גזרו על השבות בין השמשות, אף בשבת עירובו עירוב, וכן מבאר מדברי הרמב"ם (פ"ב מעירובין ה"י) נתנו במגדל ונעל ואבד המפתח אם יכול להוציאו בלא עשיית מלאכה הרי זה

^א ומשמעות הרשב"א והר"ן שם דנטו לדברי הרמב"ן (וצפרט צ"ל הר"ן) ונראה לכאו' דהכא נמשכו אחר דברי רש"י, ואף דבסוגיא במקומה בביצה נטו להכרעת הרמב"ן ודלא כרש"י (וצבילאור הלכה סי' תקיח ס"ט מנה שיטת הרשב"א בכלל האוסרים).

עירוב, שאין אסור לעשות ציין השמשות במקום מזה אלא מלאכה עכ"ל וכ"ה בעצוה"ק (ס"ה סי"ט או' קנב) וצ"ש"ע (סי' שגד ס"ג).

אולם הרא"ש (ס"ה) העתיק הך אוקימתא דגמ' 'מוקי לה באירא דליצנא וציו"ט דוקא ולא שצבת' וכ"ה בקילור פסקי הרא"ש וצטור (סי' שגד) לגבי עירובי חצירות, ולקמן שם (סי' טט) ציין הטור דכן הדין אף לענין עירובי תחומין, ולכא' צ"ל דסבירא להו כדברי הריטב"א דהך שבות הוי שבות חמור ומודה רבי דאסור ציין השמשות (וכ"ה ק"ג ועוד) אך תמהו האחרו' דהרי מדברי הרא"ש (פ"ד דביצה ס"ה) והטור (ס"ט תקיח) נראה דפסקו כתנא קמא דאף ציו"ט לא שרי אלא בנפחת מאליו, וא"כ הכא אף ציוס טוב לא ליהוי עירוב.

והמגן אברהם (סי' שגד סק"ב) דחק דהא דאסרו הרא"ש והטור לפחות לכתחילה היינו בגוונא דאינו צריך לפירות, אך כשצריך לפירות שרי דמוקצה מותר לצורך אוכל נפש כשיטת המרדכי (בפירקין סי' טפט) והתוס' (ביצה ח א, כח ב, לא ב) יעו"ש, וכבר נתקשו האחרו' בצוונתו, דלפ"ר כוונתו דדעת הרא"ש והטור לפסוק כרבי מאיר, וכן נקטו כמה אחרו' (יעוין בשעה"מ פ"ב מיו"ט ה"ט ועוד) בצוונתו, וכן מצוה צ"י צ"י שגד דדעת הטור לפסוק כרבי מאיר, כיון דצוונתו אוקי סתם מתניתין דהכא כוותיה [ולכא' יש להעיר דהא היינו דוקא לאוקימתא דרב ושמואל, משא"כ לאוקימתא דאביי ורבא דבתראי כינהו ויל"ד, ויעוין צ"י צ"י (סי' תקיח)].

אך תמהו האחרו' (יעוין בשער המלך פ"ב מיו"ט ה"ט ועוד) דהוא סתום טובא דצברי הרא"ש והטור דהעתיקו לישינה דתנא קמא דאם נפחת שרי ליטול [ויש שפירשו (יעוין בק"ג ביצה ס"ט ועוד) כוונת המג"א לאוקמי פלוגתת רבי מאיר וחכמים בגוונא דאינו צריך השתא לפירות, ולכא' הא נמי תמוה טובא].

והעצי אלמוגים (סי' שגד סק"ד) כתב דשיטת הטור (והרא"ש) דשבות דמוקצה הוי שבות חמור וגזרו עליו ציין השמשות, ולהכי לא הוי עירוב אלא ציו"ט דליכא משום מוקצה דהותר לצורך אוכל נפש [ויעוין להלן (לה א) בשיטת רש"י צוה] אך תמהו צוה דהא הטור פסק שם בנפל עליו הגל דכל דלא צעי מרא וחצינא הוי עירוב, אע"ג דהאצנים הוו מוקצה, וכדאימת לקמן (לה א) ויעוין משי"ת להלן.

^ד **ומה** דהכריח הכי מהא דמוקצה מותר לצורך אוכל נפש, נראה דפירש דלכו"ע ליכא הכא איסור סתירה ככל אף מדרבנן אלא איסור מוקצה וכדפירש בפסקי הרי"ד, וכיון דקי"ל דמוקצה הותר לצורך אוכל נפש, ע"כ דקי"ל כרבי מאיר, ויל"ד.

וכמה אחרו' (יעוין בשעה"מ שס ועוד) זיאלרו זשיטת הטור והרא"ש, דסזירא להו כהנך שיטות דזשני שזותין מודה רזי דגזרו זין השמשות, ולהכי זשזת דליכא תרי שזותין סתירת אהל דרזנן ומוקצה, לא הוי עירוב, ומשא"כ זיו"ט דהותר מוקצה לזורך אוכל נפש, וליכא אלא שזות אחד, הוי עירוב לרזי.

ל"ה ע"א

תד"ה חסורי, פ"ה וג' מחלוקות בדבר ולא דק דמתניתין איירי בזום טוב ופליגי אי מצוי סתר ליה אי לאו ובריתא כשנמצא בשבת ופליגי בדר"ש - המהרש"א והמהר"ס תמהו על קושית תוס', דהרי מש"כ רש"י דג' מחלוקות הן הא קאי בדברי המקשן דזעי לאוקמי לכולה זשזת ולא מחסר לה [ויעוין עוד בתוס' הרא"ש].

בשדה אין עירובו עירוב כרבנן - רזינו חננאל ובעל המאור פירשו דהיינו דרזנן דרזי שמעון זריש המואל תפילין (לקמן זה א) דאסרי ליתן לחזירו וחזירו לחזירו, ונקטי דלר"ש דשרי התס גזי מואל תפילין הוא הדין דשרי זשאר דזר מנזה, וממילא הכא דמערזין לדזר מנזה חשיב הוא ועירובו זמקום אחד, וכ"ה זריטז"א ורזינו יהונתן ועוד.

אולם הרשז"א (לד ז ד"ה ואס זשדה) כתז דלא שרי רזי שמעון אלא זמואל תפילין משום זזיון תפילין וז"ל דאפילו רזי שמעון דהמוזיא תפילין לא שרי ליתנו לחזרו אלא זתפילין דוקא משום זזיון תפילין אזל זעלמא ואפילו זמקום מנזה כעירוב לא עכ"ל.

והאחרו' פירשו עוד דהך רזנן דהיינו רזנן דרזי דסזרי דגזרו על השזות זין השמשות, דלרזי כיון דשדה הוי כרמלית מזי להזיא, ויעוין זהג' הז"ח על הרי"ף שכתז דכן נראה מסתימת דזרי רש"י דלא פירש מידי, ויעוין זמרומי שדה דהעיר דלשיטת תוס' (לד ז ד"ה והאמר) דלרזי הוי עירוב אף זלא זנמאל המפתח כיון דלא הוי סתירה אלא מדרזנן ל"ש לפרש כן, אף למה שיתזאר זשיטת רש"י זסמוך דזשזות דמוקצה גזרו זין השמשות, ניחא (ויעוין עוד זרש"ש) [וזהג' הז"ח דזס"א ליתא וכן מחקו המהרש"ל].

ויעוין זטור (סי' זגד) דפסק להך חילוקא זין עיר לשדה וז"ל זשזת זעיר הוי עירוב שיכול להזיא ע"י גגין וחזירות זשדה אינו עירוב עכ"ל, ותמה הט"ז (סק"ז) דכיון דאנן קי"ל כרזי ושדה אינה אלא כרמלית, אמאי אין עירובו עירוב.

והאחרו' (יעוין זעני אלמוגיס שס סק"ה) תירלו, דהרי הכא מיירי דזזין השמשות היה אזוד אלא דנמאל זשזת, וכמזאר זתוס' (ד"ה זעיר) וזטור, והא דהוי עירוב, היינו משום דכל

דנמנא בשבת אמרי' דאף בערב שבת היה עומד להמנא וכמבאר בטור שם (ובתוס' הרא"ש) אף יש לומר דזוה תו לא שייכא קולא ללא גזרו על השבות בין השמשות, דהרי צבין השמשות היה אבוד ולא היה אפשר להציאו, וכמו"כ לא היה עומד להמנא כבר כבר צבין השמשות, ואף דעומד להמנא בשבת, הרי בשבת גזרו על השבות וא"ל להציאו.

ולכאו' לפ"ז לדברי האחרו' דפירשו דברי הגמ' בשדה אין עירובו עירוב כרצון דרבי, ז"ל לכאו' דמיירי בנמנא צבין השמשות [ויעוין בקרן אורה ובשפת אמת דתמהו ע"ד תוס' דשרי אף בנמנא בשבת].

אולם יעוין במג"א (סי' שגד ססק"ג) דנקט בפשיטות לא כן, וז"ל ואם נמנא המפתח בשבת במקום שיכול להציאו בלא מלאכה דאורייתא הוי עירוב אף על פי שלא היה צידו צבין השמשות כיון שמנאי הוא שימנאנו חשבינן ליה כאלו הוא צידו עכ"ל, ויתכן דנקט דאף האפשרות דימנאנו צבין השמשות חשיבא מנאי.

תד"ה בעיר עירובו עירוב, בנמצא בשבת אף על פי שהיה אבוד בין השמשות - הקרן אורה תמה ללא ידע מנא להו וטעמא מאי, ויעוין בתוס' הרא"ש דציאר וז"ל אף על פי שהיה אבוד צבין השמשות כיון דרגיל הוא שימנא קרינן ביה שפיר הוא ועירובו במקום אחד עכ"ל, וכ"כ הטור (סי' שגד) כיון שמנאי הוא שימנאנו חשבינן ליה כאלו הוא צידו בשבת.

והגאון יעקב (לקמן לו ג) ציאר באופ"א, דהקשה אהא דתנן התם דמתנה אדם אס באו נכרים מן המזרח עירובי למערב כו' דכיון דצבין השמשות לא ידע לאיזה רוח חייל עירובו, הרי לא מצי למיזל למקום עירובו, ותירץ דכל דהוי משום חסרון ידיעה גרידא שפיר חשיב כמני אזיל, כל דיוודע בשבת עכמה, והוכיח מדינא דהכא, דכל דנמנא המפתח בשבת עירובו עירוב, ומשום דל"ה אלא חסרון ידיעה [וז"ל כיון דאי הוה ידע הוה מני אזיל, ומשום דלא ידע לא מני אזיל, לית לן בה, וכהאי גוונא אמרינן בנתנו במגדל ונמנא המפתח, דאפי' נמנא בשבת וצבין השמשות היה אבוד עירובו עירוב, כיון דלא הוה צבין השמשות אלא חסרון ידיעה, ולא דמי לשתי ככרות אחת טמאה ואחת טהורה, ואמר עירבו לי בטורה בכל מקום שהיא דלא הוי עירוב אף על גב דאיכא טהורה ודאיית אלא דלא ידע לה, דהתם לא אגליא בשבת, אצל אי אגליא בשבת הכי נמי דהוי עירוב דהוה ליה כמאן דאגליא צבין השמשות עכ"ל].